ΤΕΥΧΟΣ 47 | 17 Ιουλίου 2019

ΣΥΓΚΥΡΙΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΣΕΒ
Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βασικοί δείκτες	5
Οικονομικό κλίμα	6
Απασχόληση, τιμές, αμοιβές	7
Βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες	8
Εξαγωγές, τουρισμός	9

Οικονομικό κλίμα και επιχειρηματικές προσδοκίες στη Βιομηχανία: Ελλάδα & ΕΕ *(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG ECFIN, Ιουν. 2019)*

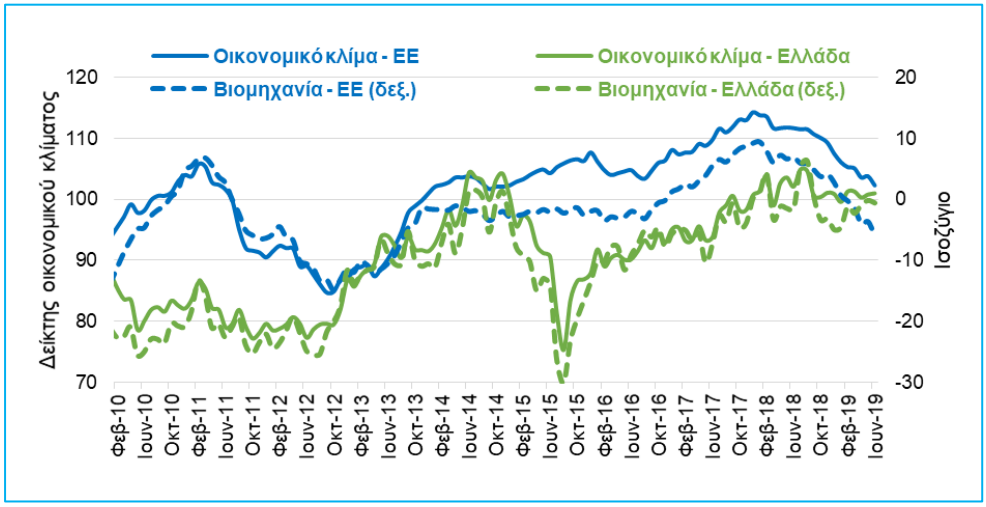

Φορολογικές ελαφρύνσεις και διαρθρωτικές πολιτικές, με τη βιομηχανία στο επίκεντρο, αναγκαίες προϋποθέσεις για την αναπτυξιακή απογείωση της οικονομίας

ΤΟΜΕΑΣ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Πληροφορίες
E: economics@sev.org.gr
T: +30 211 5006 165

Οι εκλογές της 7ης Ιουλίου 2019 σηματοδοτούν μια αναμενόμενη στροφή προς ένα διαφορετικό μίγμα οικονομικής πολιτικής, εστιασμένο στις ιδιωτικές επενδύσεις και την αύξηση της παραγωγικότητας, ώστε να τονωθεί η ανάπτυξη, οι μισθοί και η απασχόληση σε μονιμότερη βάση. Μια τέτοια στροφή θα βασισθεί αναγκαστικά σε ένα φιλικότερο προς την επιχειρηματικότητα και την εργασία φορολογικό περιβάλλον, καθώς και τη διεύρυνση και εμβάθυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για μια ανταγωνιστικότερη οικονομία, και ιδίως στις αγορές εκείνες όπου έχει σημειωθεί η μικρότερη πρόοδος ή υπάρξει οπισθοδρόμηση.

Η νέα κυβέρνηση διαθέτει ένα συνεκτικό και στοχευμένο πρόγραμμα φορολογικών ελαφρύνσεων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (όπως ανακοινώθηκε ήδη στο πρώτο υπουργικό συμβούλιο) αλλά και την αναγκαία προς τούτο τεχνοκρατική υποδομή (όπως τεκμαίρεται από τη συμμετοχή στο κυβερνητικό σχήμα στελεχών προερχόμενων από τον ιδιωτικό τομέα). Απαιτείται, όμως, μια συγχρονισμένη και ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ μείωσης της φορολογίας και ανάληψης διαθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Όπως το αναπτυξιακό αποτύπωμα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων ήταν στο παρελθόν πενιχρό λόγω της υπερφορολόγησης, έτσι, και στο μέλλον, η μείωση της φορολογίας για να έχει ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα θα πρέπει να συνοδεύεται από διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Σε κάθε περίπτωση, αυτό που σίγουρα πρέπει να διασφαλίζεται είναι μια μείωση της φορολογίας να οδηγεί σε αύξηση της επενδυτικής δραστηριότητας. Είναι, λοιπόν, εκ των ων ουκ άνευ η άμεση και μαζική ενεργοποίηση του παραγωγικού μηχανισμού της χώρας για την επίτευξη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης.

Οι ευκαιρίες για ισχυρότερη οικονομική ανάπτυξη, όπως διαμορφώνονται μετά την έξοδο της χώρας από τα προγράμματα προσαρμογής τον Αύγουστο του 2018, πρέπει να αξιοποιηθούν χωρίς καθυστερήσεις. Η σταδιακή ανάκτηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και η αποκλιμάκωση των αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων λαμβάνουν χώρα σε ένα διεθνές περιβάλλον που χειροτερεύει. Στο πλαίσιο αυτό, το ελληνικό δημόσιο δανείσθηκε στις 16 Ιουλίου 2019 €2,5 δισ. μέσω 7ετούς ομολόγου με χαμηλό σχετικά επιτόκιο 1,9%, έναντι επιτοκίου 3,9% στην έκδοση 10ετούς ομολόγου στις 5 Μαρτίου 2019. Οι προσφορές ξεπέρασαν τα €13 δισ., υπερκαλύπτοντας την έκδοση κατά πέντε φορές, ενώ το επιτόκιο (1,9%) είναι το χαμηλότερο που έχει πετύχει το ελληνικό Δημόσιο. Η βελτιωμένη στάση των αγορών απέναντι στη νέα ελληνική κυβέρνηση αντανακλά την αυξανόμενη εμπιστοσύνη των επενδυτών στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, όπως

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ:

ALPHA BANK

διαμορφώνονται με την αναμενόμενη εφαρμογή ενός φιλοαναπτυξιακού προγράμματος σε καθεστώς δημοσιονομικής και νομισματικής σταθερότητας.

Στις θερινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τονίζεται ότι οι αυξανόμενες εμπορικές εντάσεις και η πολιτική αβεβαιότητα εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά την εμπιστοσύνη στον μεταποιητικό τομέα, τον πλέον εκτεθειμένο στο διεθνές εμπόριο, και προβλέπεται να αποδυναμώσουν τις προοπτικές ανάπτυξης για το υπόλοιπο του έτους. Οι αλλαγές που αναμένονται με την 4η βιομηχανική επανάσταση (Industry 4.0) αλλά και η ανάγκη βιομηχανικής αναζωογόνησης στην ελληνική περιφέρεια θα πρέπει να αποτελέσουν βασικές προτεραιότητες για τη νέα κυβέρνηση. Η αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών προϋποθέτει τη χάραξη μιας συνεκτικής βιομηχανικής πολιτικής (σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο), έχοντας στο επίκεντρο τους παρακάτω βασικούς άξονες:

1. Διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση (κόκκινα δάνεια, δεύτερη επιχειρηματική ευκαιρία, συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, τραπεζική και εναλλακτική χρηματοδότηση).
2. Δραστική μείωση της επενδυτικής γραφειοκρατίας και των φορολογικών αντικινήτρων (άρση εμποδίων σε αδειοδοτήσεις, δικαιοσύνη, φορολογία) και επενδυτικά κίνητρα.
3. Βελτίωση της εξαγωγικής δυναμικής (διασυνοριακές διαδικασίες, προώθηση διεθνούς ανταγωνιστικότητας, διακυβέρνηση πολιτικών εξωστρέφειας).
4. Αναβάθμιση υποδομών σε περιοχές βιομηχανικής συγκέντρωσης ειδικά της περιφέρειας (δίκτυα ενέργειας, μεταφορές, επιχειρηματικά πάρκα).
5. Ενσωμάτωση τεχνολογίας και καινοτομίας στην παραγωγή (ψηφιακές υποδομές, δεξιότητες, επενδύσεις στη ψηφιακή οικονομία, αξιοποίηση διανοητικής ιδιοκτησίας).
6. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού (δεξιότητες και γνώσεις για τις ανάγκες της βιομηχανίας, σύγχρονα συστήματα διοίκησης επιχειρησιακής απόδοσης).
7. Κυκλική οικονομία και βιομηχανική συμβίωση.

Απαιτείται μια συγχρονισμένη και ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ μείωσης της φορολογίας και ανάληψης διαθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Όπως το αναπτυξιακό αποτύπωμα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων ήταν στο παρελθόν πενιχρό λόγω της υπερφορολόγησης, έτσι, και στο μέλλον, η μείωση της φορολογίας για να έχει ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα θα πρέπει να συνοδεύεται από διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Σε κάθε περίπτωση, η εκλογή νέας αυτοδύναμης κυβέρνησης αναμένεται να βελτιώσει περαιτέρω το οικονομικό κλίμα, έχοντας ως βάση τις μέχρι τώρα θετικές εξελίξεις αναφορικά κυρίως με τη δυναμική των εξαγωγών αγαθών, τις αντοχές που επιδεικνύει η μεταποίηση, την καλή πορεία του τουρισμού και τη μείωση της ανεργίας.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία:

- **Ο δείκτης οικονομικού κλίματος συνέχισε να βελτιώνεται τον Ιούνιο του 2019** και διαμορφώθηκε στις 101 μονάδες, από 100,8 τον προηγούμενο μήνα και 102,1 μονάδες τον Ιούνιο του 2018. Η βελτίωση αυτή προήλθε κυρίως από την ανάκαμψη των προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο ενώ στους υπόλοιπους τομείς δεν καταγράφηκαν αξιόλογες μεταβολές. Ειδικότερα, στη **βιομηχανία** το ισοζύγιο θετικών - αρνητικών εκτιμήσεων διαμορφώθηκε σε -0,6 μονάδες, από -0,2 τον προηγούμενο μήνα και -1,6 τον Ιούνιο του 2018, ωστόσο οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την εξέλιξη της παραγωγής τους επόμενους μήνες βελτιώθηκαν. Στο **λιανικό εμπόριο**, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων ανέκαμψαν αισθητά, ως αποτέλεσμα κυρίως των θετικών εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις και τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους. Στις **υπηρεσίες**, το ισοζύγιο θετικών – αρνητικών εκτιμήσεων βελτιώθηκε ελαφρά, καθώς οι επιχειρήσεις παραμένουν αισιόδοξες για την πορεία της τρέχουσας ζήτησης και την βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της. Τέλος, στις **κατασκευές** το κλίμα παρέμεινε σε ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο, με την πτωτική τάση ωστόσο να παρουσιάζει σημάδια αντιστροφής, τόσο στις ιδιωτικές όσο και στις δημόσιες κατασκευές.

- **Η καταναλωτική εμπιστοσύνη βελτιώθηκε περαιτέρω τον Ιούνιο του 2019**, με τον σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -27,8 μονάδες, από -29,5 τον προηγούμενο μήνα και -48,9 τον Ιούνιο του 2018. Η αισιοδοξία των νοικοκυριών αποτυπώνεται κυρίως στις εκτιμήσεις τους για την πορεία της οικονομικής τους κατάστασης και της γενικότερης κατάστασης της χώρας, που μπορεί να συνδεθούν αφενός με τη διαφαινόμενη κυβερνητική αλλαγή μετά το αποτέλεσμα των Ευρωεκλογών και αφετέρου με την υλοποίηση των προεκλογικών μέτρων ενίσχυσης του εισοδήματος των νοικοκυριών (καταβολή χρηματικής παροχής μόνιμου χαρακτήρα σε συνταξιούχους, μείωση ΦΠΑ στα τρόφιμα, μείωση

Με την ευγενική χορηγία: ALPHA BANK

Οι αλλαγές που αναμένονται με την 4η βιομηχανική επανάσταση (Industry 4.0) αλλά και η ανάγκη βιομηχανικής αναζωογόνησης στην περιφέρεια θα πρέπει να αποτελέσουν βασικές προτεραιότητες για τη νέα κυβέρνηση.

συντελεστών εισφοράς ειδικής αλληλεγγύης, κλπ). Αντίθετα οι εκτιμήσεις των νοικοκυριών αναφορικά με την εξέλιξη της ανεργίας επιδεινώθηκαν ελαφρά, με το ποσοστό αυτών που προβλέπει άνοδο της ανεργίας να διαμορφώνεται σε 42,5% τον Ιούνιο του 2019, από 41,3% τον προηγούμενο μήνα και 54,6% τον Ιούνιο του 2018. Παράλληλα, η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) υποχώρησε, όπως επίσης και η πρόθεση για αποταμίευση.

- **Οι προσδοκίες στη μεταποίηση με βάση τον Δείκτη Υπευθύνων Προμηθειών (PMI) υποχώρησαν αισθητά τον Ιούνιο του 2019, ωστόσο ο δείκτης παρέμεινε σε επίπεδο που υποδηλώνει ανάπτυξη του τομέα (πάνω από το όριο των 50 μονάδων) για 25ο συνεχόμενο μήνα.** Ειδικότερα, ο δείκτης διαμορφώθηκε στις 52,4 μονάδες από 54,2 τον προηγούμενο μήνα και 53,5 τον Ιούνιο του 2018. Αν και ο ρυθμός αύξησης της παραγωγής και της απασχόλησης παρουσιάζει σταθεροποίηση, οι συνέπειες της υποχώρησης της διεθνούς ζήτησης φαίνεται ότι αρχίζουν να είναι εμφανείς στην ελληνική μεταποίηση, καθώς οι νέες παραγγελίες, τόσο από την εγχώρια αγορά όσο και από το εξωτερικό, αυξήθηκαν με οριακό ρυθμό.
- **Η παραγωγή στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών συνέχισε να κινείται ανοδικά τον Μάιο του 2019** (+3,8% επιπλέον αύξησης +1,4% τον Μάιο του 2017), ενώ ο γενικός δείκτης σημείωσε πτώση -1,2% ως αποτέλεσμα της μείωσης της παραγωγής στους κλάδους ορυχείων (-10%), ηλεκτρισμού (-13,1%) και νερού (-2,7%). Κατά το διάστημα Ιαν – Μάιος 2019 η παραγωγή στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών εμφανίζει άνοδο +4,3%, επιπλέον αύξησης +2,6% το αντίστοιχο διάστημα του 2018, επιδεικνύοντας αντοχές στις πτωτικές τάσεις που παρατηρούνται στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Η άνοδος αυτή οφείλεται κυρίως στους κλάδους παραγωγής προϊόντων καπνού (+33,9%), φαρμακευτικών προϊόντων (+28,6%) και ηλεκτρονικών υπολογιστών (29,1%).
- **Οι εξαγωγές αγαθών πλην καυσίμων και πλοίων διατηρούν τον δυναμισμό τους, αν και ο ρυθμός ανόδου παρουσιάζει μικρή επιβράδυνση**. Ειδικότερα, τον Μάιο του 2019 αυξήθηκαν κατά +7,3% (+7,6% σε σταθερές τιμές), ενώ συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Μάιος 2019 εμφανίζουν άνοδο +6,8% (+6,4% σε σταθερές τιμές), επιπλέον αύξησης +11,6% το αντίστοιχο διάστημα το 2018, κυρίως ως αποτέλεσμα της ανόδου των εξαγωγών των βιομηχανικών προϊόντων (+11%). Ωστόσο, το εμπορικό έλλειμμα διευρύνθηκε περεταίρω καθώς οι αντίστοιχες εισαγωγές αυξήθηκαν με ταχύτερο ρυθμό. Πιο αναλυτικά, οι εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία αυξήθηκαν κατά +17,6% (+15,3% σε σταθερές τιμές) τον Μάιο του 2019 και κατά +9,4% (+6,1% σε σταθερές τιμές) το διάστημα Ιαν – Μάιος 2019, με το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται σε -€6,8 δισ., από -€6,0 δισ. κατά το αντίστοιχο διάστημα το 2018.
- **Ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων μειώθηκε εκ νέου τον Απρίλιο του 2019 (-2,7%), μετά την ανάκαμψη του Μαρτίου 2019** (+3,6%), δημιουργώντας προβληματισμό για την πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης το 2ο τρίμηνο του έτους, η οποία αυξάνεται με επιβραδυνόμενο ρυθμό (+0,8% το 1ο τρίμηνο του 2019). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2019, ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων εμφανίζει πτώση -1,7%, έναντι αύξησης +1,3% το αντίστοιχο διάστημα το 2018. Η υποχώρηση του όγκου λιανικών πωλήσεων μπορεί να συνδεθεί με την αποδυνάμωση της αύξησης των αμοιβών ανά μισθωτό (+0,4% το 1ο τρίμηνο του 2019, έναντι +1,3% συνολικά το 2018). Ωστόσο, η αύξηση του κατώτατου μισθού τον Φεβρουάριο του 2019, τα νέα μέτρα ενίσχυσης του διαθέσιμου εισοδήματος (καταβολή χρηματικής παροχής μόνιμου χαρακτήρα σε συνταξιούχους, μείωση ΦΠΑ στα τρόφιμα, μείωση συντελεστών εισφοράς ειδικής αλληλεγγύης, κλπ) και η έναρξη της τουριστικής περιόδου αναμένεται να αντιστρέψουν την πτωτική τάση των λιανικών πωλήσεων τους επόμενους μήνες. Αυτό δείχνουν και τα στοιχεία οικονομικού κλίματος στο λιανικό εμπόριο, με τις επιχειρηματικές προσδοκίες να βελτιώνονται αισθητά τον Ιούνιο του 2019.
- **Οι τουριστικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά +22,8% κατά το διάστημα Ιαν - Απρ 2019** (επιπλέον αύξησης +8,4% το διάστημα Ιαν – Απρ 2018)**,** κυρίως λόγω της ανόδου της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι κατά +22,6%, **καθώς οι αφίξεις**

Με την ευγενική χορηγία: ALPHA BANK

παρέμειναν στο ίδιο σχεδόν επίπεδο με το αντίστοιχο διάστημα του 2018 (+0,5%, έναντι +11,5% το διάστημα Ιαν – Απρ 2018). Αν και τα στοιχεία αυτά αφορούν σε περίοδο χαμηλής τουριστικής κίνησης, δημιουργούν μέτριες προσδοκίες για την πορεία του τουρισμού το 2019. Ταυτόχρονα, κατά το διάστημα Ιαν - Απρ 2019 **οι εισπράξεις από μεταφορές αυξήθηκαν κατά +9,8% και από λοιπές υπηρεσίες κατά +7,1%**.

- **Το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε σε 17,6% τον Απρίλιο του 2019**, από 18,2% τον προηγούμενο μήνα και 19,8% τον Απρίλιο του 2018. Η μείωση αυτή αποδίδεται κυρίως στην έναρξη της τουριστικής περιόδου και αποτυπώνεται και στα στοιχεία του ΕΡΓΑΝΗ, σύμφωνα με τα οποία κατά το διάστημα Ιαν – Ιουν 2019 οι καθαρές νέες θέσεις εργασίας ανήλθαν σε 296,5 χιλ. (έναντι 298,2 χιλ. το αντίστοιχο διάστημα του 2018), εκ των οποίων 235,5 χιλ. στον τουρισμό (έναντι 228,3 χιλ. το αντίστοιχο διάστημα του 2018). Παράλληλα, το μερίδιο των προσλήψεων πλήρους απασχόλησης παρέμεινε στο ίδιο επίπεδο με εκείνο κατά το αντίστοιχο διάστημα του 2018 (48,3%). Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΕΔ, τον Μάιο του 2019 ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων που αναζητούν εργασία μειώθηκε κατά -27,1 χιλ. σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, αλλά παραμένει μεγαλύτερος σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2018 (842,3 χιλ. τον Μάιο του 2019 έναντι 804,6 χιλ. τον Μάιο του 2018).
- **Ο πληθωρισμός με βάση τον Εθνικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή παρουσίασε επιβράδυνση τον Μάιο του 2019 (+0,2%) και τον Ιούνιο ήταν αρνητικός (-0,3%)**. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται αφενός στην πτώση των τιμών πετρελαίου (από 79,4 δολ. ΗΠΑ ανά βαρέλι στο τέλος Ιουνίου 2018 σε 66,5 δολ. ΗΠΑ ανά βαρέλι στο τέλος Ιουνίου 2019) και αφετέρου στη μείωση του ΦΠΑ στα τρόφιμα που εφαρμόστηκε από τον Ιούνιο του 2019. Σημειώνεται ότι τον Ιούνιο του 2019 ο πληθωρισμός με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή διαμορφώθηκε σε +0,2% και ο ίδιος δείκτης με σταθερούς φόρους διαμορφώθηκε σε +1,6%. Συνολικά, κατά το 1ο εξάμηνο του 2019 ο μέσος ρυθμός μεταβολής των τιμών ήταν +0,5% (έναντι +0,2% το 1ο εξάμηνο του 2018).
- **Οι καταθέσεις των νοικοκυριών αυξήθηκαν κατά €345 εκατ. τον Μάιο του 2019**, με το υπόλοιπό τους να ανέρχεται σε €111,5 δισ., έναντι €110 δισ. στο τέλος του 2018. Η σταθερή άνοδος των καταθέσεων των νοικοκυριών (+€11,4 δισ. από τον Ιούλιο του 2015, όταν επιβλήθηκαν τα capital controls), σε συνδυασμό με την απεξάρτηση των ελληνικών τραπεζών από τον ευρωπαϊκό μηχανισμό έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA) και τη βελτίωση της πρόσβασής τους στη διατραπεζική αγορά συνέβαλε στη βελτίωση της ρευστότητας των τραπεζών και στην αύξηση της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Ειδικότερα, ο **ρυθμός χρηματοδότησης των επιχειρήσεων παρέμεινε σε θετικό έδαφος για 6ο συνεχόμενο μήνα τον Μάιο του 2019** (+2,6%), ενώ αντίθετα τα δάνεια προς τα νοικοκυριά εξακολουθούν να παρουσιάζουν αρνητικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής (-2,5%).

Οι επενδύσεις και ο βαθμός εξωστρέφειας παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, ενώ η χώρα έχει κάνει ήδη μεγάλα βήματα για την προσαρμογή της στις επιπτώσεις της κρίσης. Οι ευκαιρίες που έχουν δημιουργηθεί από τη διαδικασία αυτή πρέπει να αξιοποιηθούν χωρίς καθυστερήσεις, ώστε να μπορέσει η οικονομία να εισέλθει σε μια τροχιά ισχυρής ανάπτυξης.

Η μέχρι τώρα ανάκαμψη της οικονομίας δεν παρουσιάζει τον απαιτούμενο δυναμισμό για την αποκατάσταση των εισοδημάτων και της απασχόλησης, μετά από μια 10ετία σημαντικών απωλειών. Επιπλέον, η επιβράδυνση του παγκόσμιου εμπορίου και οι μικτές τάσεις που αναπτύσσονται στις επιχειρηματικές προσδοκίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την μεταποιητική παραγωγή και τις εξαγωγές το επόμενο διάστημα. Σε κάθε περίπτωση, οι επενδύσεις και ο βαθμός εξωστρέφειας παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, ενώ η χώρα έχει κάνει ήδη μεγάλα βήματα για την προσαρμογή της στις επιπτώσεις της κρίσης. Οι ευκαιρίες που έχουν δημιουργηθεί από τη διαδικασία αυτή πρέπει να αξιοποιηθούν χωρίς καθυστερήσεις, ώστε να μπορέσει η οικονομία να εισέλθει σε μια τροχιά ισχυρής ανάπτυξης.

Με την ευγενική χορηγία: ALPHA BANK

Βασικοί οικονομικοί δείκτες

Οικονομικό κλίμα	2016 Μ.Ο.	2017 Μ.Ο.	2018 Μ.Ο.	2019 Απρ	2019 Μάιος	2019 Ιουν
Οικονομικό κλίμα	91,8	96,6	102,1	100,3	100,8	101,0
Καταναλωτική εμπιστοσύνη	-62,9	-58,9	-44,0	-30,9	-29,5	-27,8
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης	72%	67%	55%	42%	40%	38%
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας	79%	74%	59%	46%	45%	41%
% που προβλέπει αύξηση της ανεργίας	77%	68%	50%	45%	41%	42%
% που θεωρεί απίθανο να αποταμιεύσει	90%	91%	87%	87%	81%	83%

Απασχόληση, Ανεργία, Τιμές, Παραγωγικότητα, Ανταγωνιστικότητα	2017	2018	2019	Περίοδος
Απασχολούμενοι (μεταβολή περιόδου, εποχ. προσαρμοσμένα στοιχεία)	+48.600	+46.100	+26.900	Ιαν – Απρ
Απασχολούμενοι (μεταβολή μήνα, εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	+104.000	+71.100	+50.600	Απρ
Εγγεγραμμένοι άνεργοι αναζητούντες εργασία (μεταβολή περιόδου)	-80.235	-75.280	-93.175	Ιαν – Απρ
Εγγεγραμμένοι άνεργοι αναζητούντες εργασία (μεταβολή μήνα)	-34.976	-32.669	-27.060	Απρ
Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή περιόδου)	+255.903	+298.171	+296.466	Ιαν – Ιουν
Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή μήνα)	+40.599	+33.620	+31.407	Ιουν
Ποσοστό ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	21,7%	19,8%	17,6%	Απρ
Μέσο ποσοστό περιόδου (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	22,4%	20,3%	18,2%	Ιαν – Απρ
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (%Δ)	1,0%	1,0%	-0,3%	Ιουν
Μέσο ποσοστό περιόδου (%Δ)	1,3%	0,2%	0,5%	Ιαν – Ιουν
Παραγωγικότητα ανά ώρα (2010 = 100)	92,7	93,7	93,4	Α' 3μηνο
Μέσος δείκτης περιόδου	92,8	93,1	…	Ιαν – Δεκ
Ανταγωνιστικότητα (πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία, 2010 = 100)*	81,5	83,3	82,4	Α' 3μηνο
Μέσος δείκτης περιόδου	82,1	83,4	…	Ιαν – Δεκ

ΑΕΠ *(με εποχική διόρθωση, σταθερές τιμές, ετήσια μεταβολή)*	2016	2017	2018	2018 Q1	2019 Q1
ΑΕΠ	**-0,2%**	**1,5%**	**1,9%**	**2,6%**	**1,3%**
Εγχώρια ζήτηση	0,5%	1,6%	0,4%	-2,9%	2,0%
Ιδιωτική κατανάλωση	0,0%	0,9%	1,1%	0,5%	0,8%
Δημόσια κατανάλωση	-0,7%	-0,4%	-2,5%	-0,3%	-4,1%
Επενδύσεις (περιλ. της μεταβολής αποθεμάτων)	6,1%	10,0%	1,8%	-23,2%	21,2%
Επενδύσεις σε πάγια	4,7%	9,1%	-12,2%	-9,0%	7,9%
Κατοικίες	-12,6%	-5,5%	17,2%	11,3%	6,4%
Λοιπές κατασκευές (πλην κατοικιών)	37,9%	1,2%	-22,9%	-2,3%	10,9%
Μηχανολογικός εξοπλισμός (περιλ. οπλικά συστήματα)	-7,2%	6,2%	15,9%	22,7%	2,6%
Μεταφορές (περιλ. οπλικά συστήματα)	-5,6%	50,9%	-43,5%	-56,0%	19,0%
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	**-1,8%**	**6,8%**	**8,7%**	**8,6%**	**4,0%**
Εξαγωγές αγαθών	3,7%	5,7%	8,4%	11,1%	-0,7%
Εξαγωγές υπηρεσιών	-7,7%	8,0%	9,0%	5,1%	8,7%
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	**0,3%**	**7,1%**	**4,2%**	**-7,5%**	**9,5%**
Εισαγωγές αγαθών	2,9%	6,7%	2,0%	-11,3%	9,9%
Εισαγωγές υπηρεσιών	-10,8%	9,0%	14,4%	11,8%	5,5%

Βασικοί βραχυχρόνιοι δείκτες *(ετήσια μεταβολή)*	2017 (σύνολο έτους)	2018 (σύνολο έτους)	2019	Περίοδος	2019	Περίοδος
Βιομηχανική παραγωγή	3,9%	1,6%	1,2%	Ιαν – Μάι	-1,2%	Μάιος
Μεταποίηση (χωρίς πετρελαιοειδή)	2,6%	2,6%	4,3%	Ιαν – Μάι	3,8%	Μάιος
Παραγωγή στις κατασκευές	-14,6%	0,8%	…	…	-18,5%	Α' 3μηνο
Κτίρια	-10,2%	17,7%	…	…	-15,3%	Α' 3μηνο
Υποδομές	-18,0%	-13,1%	…	…	-22,3%	Α' 3μηνο
Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (όγκος σε $μ^3$)	19,4%	21,3%	-13,0%	Ιαν – Απρ	0,8%	Απρ
Λιανικές πωλήσεις (όγκος)	1,2%	1,5%	-1,1%	Ιαν – Απρ	-2,7%	Απρ
Χωρίς καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων	1,3%	1,7%	-1,7%	Ιαν – Απρ	-2,7%	Απρ
Άδειες κυκλοφορίας αυτοκινήτων	20,8%	22,6%	8,8%	Ιαν – Ιουν	4,9%	Ιουν
Εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία (ΕΛΣΤΑΤ, τρεχ. τιμές)	7,2%	10,5%	6,8%	Ιαν – Μάι	7,3%	Μάιος
Εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία σε σταθερές τιμές***	3,7%	9,1%	6,4%	Ιαν – Μάι	7,6%	Μάιος
Εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία (ΕΛΣΤΑΤ, τρεχ. τιμές)	7,8%	8,4%	9,4%	Ιαν – Μάι	17,6%	Μάιος
Εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία σε σταθερές τιμές***	7,9%	8,7%	6,1%	Ιαν – Μάι	15,3%	Μάιος
Τουρισμός – εισπράξεις	10,8%	10,1%	22,8%	Ιαν – Απρ	6,9%	Απρ
Μεταφορές – εισπράξεις	16,9%	14,9%	9,8%	Ιαν – Απρ	9,0%	Απρ
Λοιπές υπηρεσίες – εισπράξεις**	13,8%	-2,5%	7,1%	Ιαν – Απρ	-2,1%	Απρ
Εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση (ταξιδιώτες, εκτός κρουαζιέρας)	9,7%	10,8%	0,5%	Ιαν – Απρ	11,3%	Απρ

* με βάση το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, μεταξύ 37 εμπορικών εταίρων, πτώση = βελτίωση ανταγωνιστικότητας
** περιλαμβάνονται δραστηριότητες κατασκευαστικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό, εξαγωγές λογισμικού, τεχνολογίας κλπ
*** εκτίμηση ΣΕΒ
Πηγή: ΙΟΒΕ, ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ, Υπ. Απασχόλησης, DG ECFIN, ΕΕ

Με την ευγενική χορηγία: ALPHA BANK

Οικονομικό κλίμα

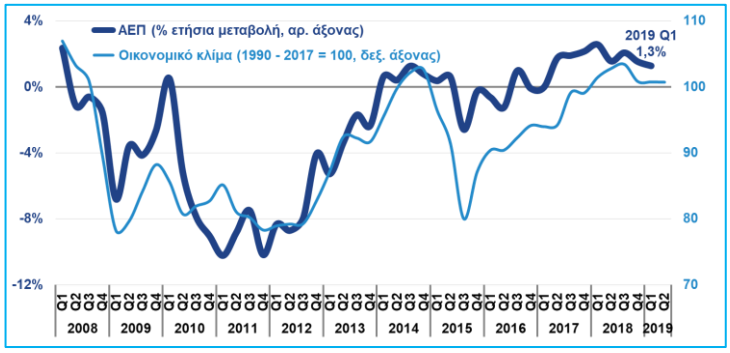

ΑΕΠ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ
(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2019, ΙΟΒΕ-DG ECFIN, Ιουν. 2019)

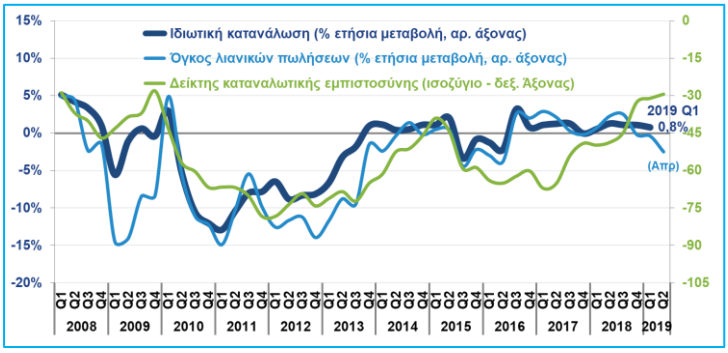

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ, ΛΙΑΝΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ, ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ *(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2019, ΙΟΒΕ-DG ECFIN, Ιουν. 2019)*

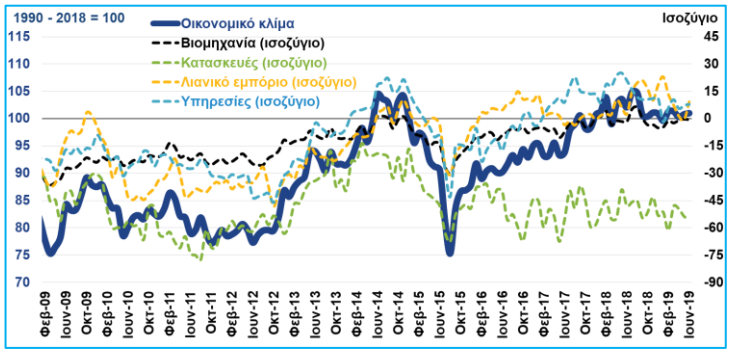

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ
(ΙΟΒΕ-DG ECFIN, Ιουν. 2019)

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ
(ΙΟΒΕ-DG ECFIN, Ιουν. 2019)

ΔΕΙΚΤΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ (PMI) ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ
(Markit, Ιουν. 2019)

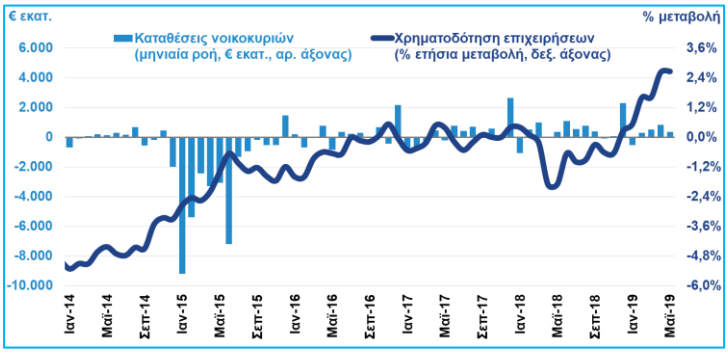

ΡΟΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ *(Τράπεζα της Ελλάδος, Μάιος 2019)*

Με την ευγενική χορηγία: ALPHA BANK

Απασχόληση, τιμές, αμοιβές

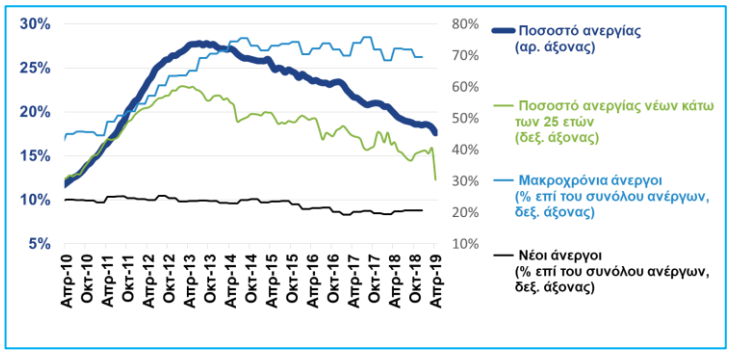

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ (ΕΠΟΧΙΚΑ ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)
(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2019)

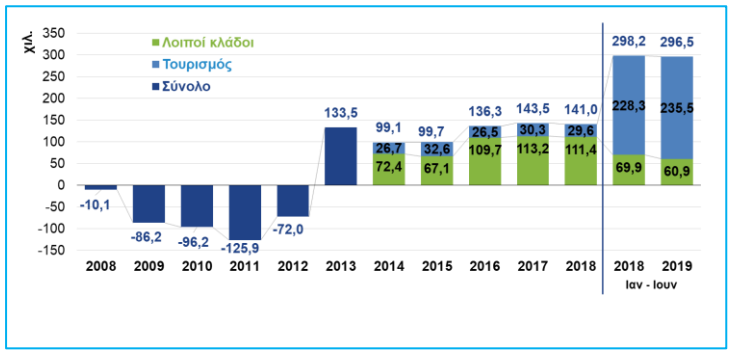

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΡΟΩΝ ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
(ΕΡΓΑΝΗ, Ιουν. 2019)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΕΦΚΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΙΣΘΟΙ
(% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους, ΕΦΚΑ, Δεκ. 2018)

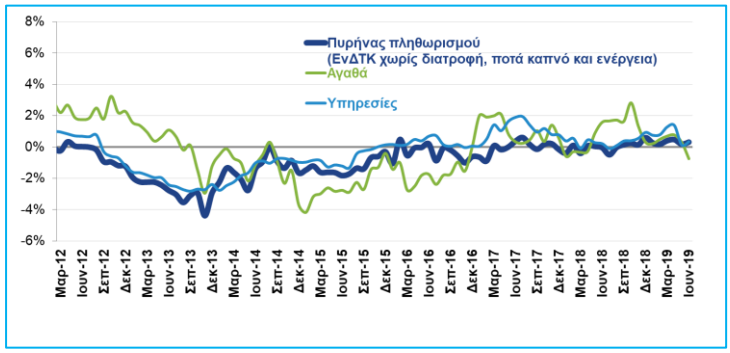

ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΑΓΑΘΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΟΜΙΚΟΣ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ
(ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2019)

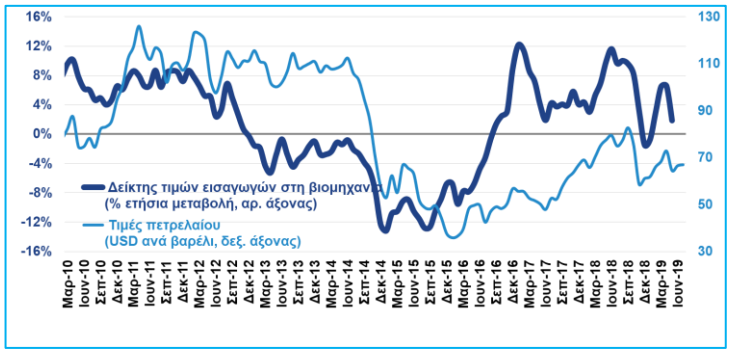

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ *(ΕΛΣΤΑΤ, Μάιος 2019, Bloomberg, 16 Ιουλίου 2019)*

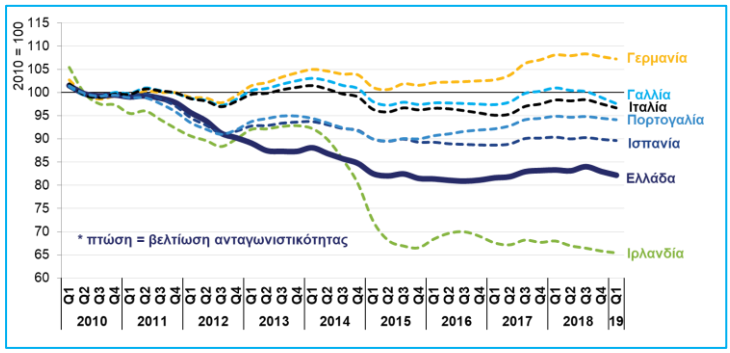

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΙΜΩΝ – ΚΟΣΤΟΥΣ: ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ *(Eurostat, Α' 3μηνο 2019)*

Με την ευγενική χορηγία: ALPHA BANK

Βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ *(ΕΛΣΤΑΤ, Μάιος 2019)*

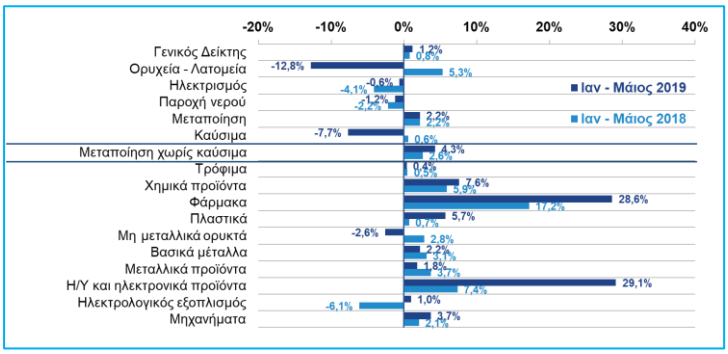

ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ *(ΕΛΣΤΑΤ, Μάιος 2019)*

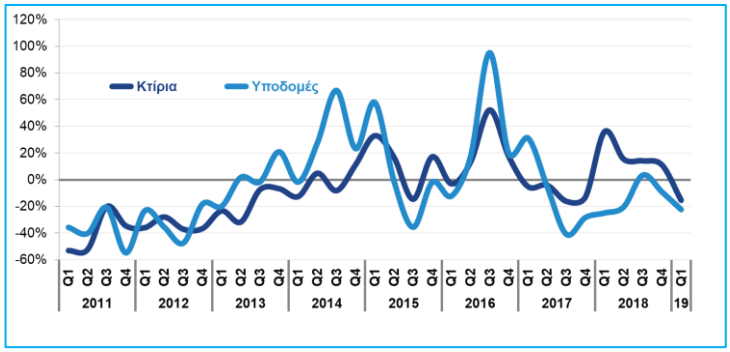

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΓΚΟΥ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
(% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους, ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2019)

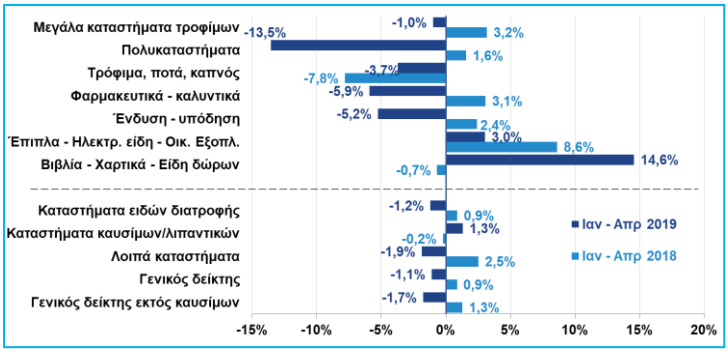

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ
(% μεταβολή ανά κατηγορία καταστημάτων, ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2019)

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Α' 3μηνο 2019, ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2019)

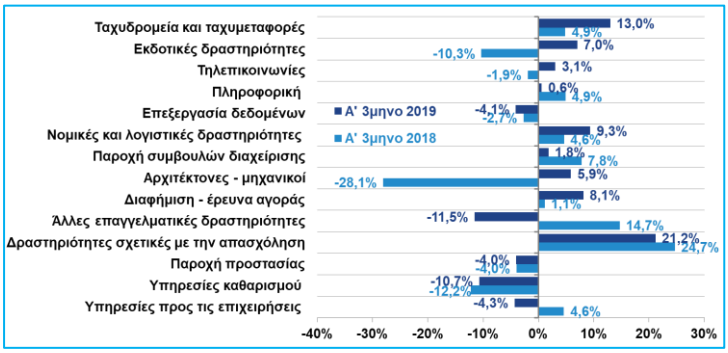

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2019)

Με την ευγενική χορηγία: ALPHA BANK

Εξαγωγές, τουρισμός

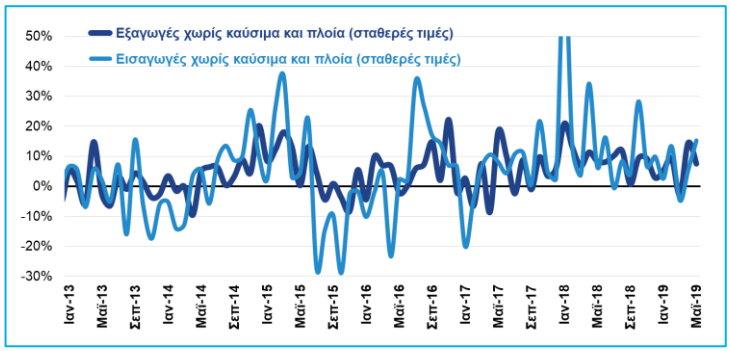

ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΧΩΡΙΣ ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΠΛΟΙΑ
(ΕΛΣΤΑΤ, Μάιος 2019)

Ομάδες προϊόντων	Ιαν - Μάιος		%Δ
(€ εκατ.)	2018	2019	
Αγροτικά προϊόντα	**2.546,7**	**2.413,9**	**-5,2%**
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	1.898,4	1.920,9	1,2%
Ποτά – καπνός	277,7	311,6	12,2%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά	370,6	181,4	-51,1%
Πρώτες ύλες	**543,5**	**667,2**	**22,8%**
Καύσιμα	**4.458,7**	**4.467,9**	**0,2%**
Βιομηχανικά προϊόντα	**5.649,3**	**6.271,5**	**11,0%**
Χημικά	1.408,3	1.668,7	18,5%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη	2.142,4	2.236,9	4,4%
Μηχανήματα	1.208,4	1.253,7	3,7%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	890,1	1.112,2	24,9%
Άλλα	**231,2**	**198,7**	**-14,0%**
Σύνολο	**13.429,4**	**14.019,2**	**4,4%**
Σύνολο χωρίς καύσιμα	**8.970,7**	**9.551,3**	**6,5%**

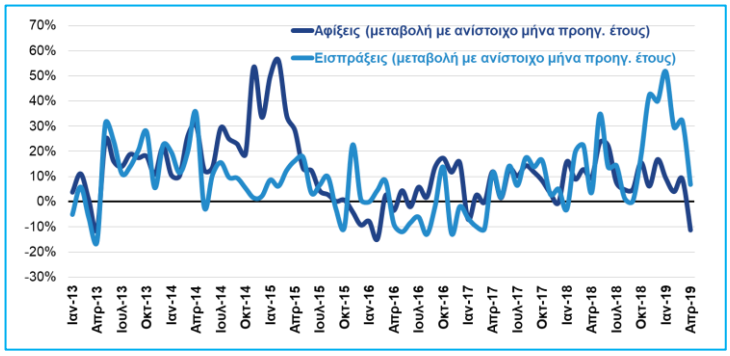

ΑΦΙΞΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ
(ΤτΕ, Απρ. 2019)

Πρόσθετη ανάλυση:	Ιαν – Απρ		%Δ
	2018	2019	
Μεταποιημένα προϊόντα	**4.949,5**	**5.323,4**	**7,6%**
εκ των οποίων: τρόφιμα/ποτά	1.229,7	1.093,4	-11,1%
Πρώτες ύλες & ακατέργαστα	**1.073,7**	**1.151,4**	**7,2%**
εκ των οποίων: αγροτικά	639,6	625,2	-2,2%
Σύνολο χωρίς καύσιμα	**6.023,2**	**6.474,8**	**7,5%**
Καύσιμα	**4.458,7**	**4.467,9**	**0,2%**
Σύνολο	**10.481,9**	**10.942,7**	**4,4%**

ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ
(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Μάιος 2019)

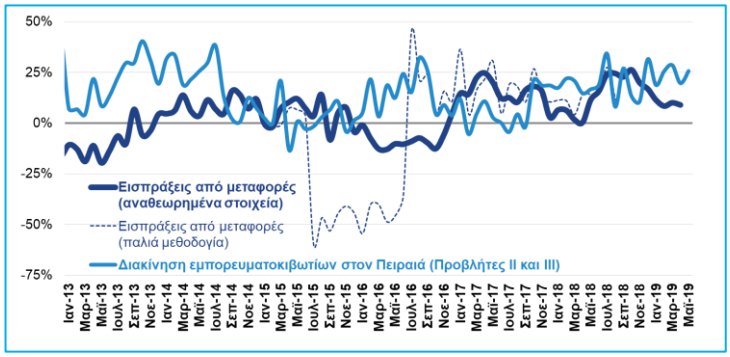

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
(ΤτΕ, Απρ. 2019, Διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων: COSCO, Μάιος 2019)

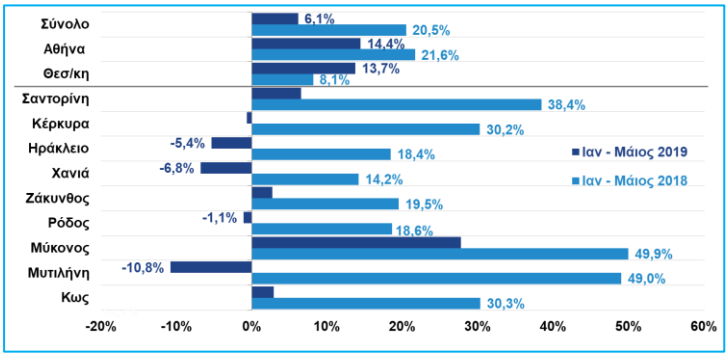

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΣΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ
(ΣΕΤΕ, Μάιος 2019)

Με την ευγενική χορηγία: ALPHA BANK

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€325 δισ.
69% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€61 δισ.
51% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€66 δισ.
46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€4,0 δισ.**
41% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
197.000
10% συνόλου ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ
€4,9 δισ.
18% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
€2,1 δισ.
23% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€1,1 δισ.
27% συνόλου****

* 21.075 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2017 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP
** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων
*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ
**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων
Πηγή: ICAP, Hellastat, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση
Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος
Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος
Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης
Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ
Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
T: +32 (0) 2 662 26 85
E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ